

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De SS. martyribus, Iustino Philosopho, Charito[n]e, & eoru[m] socijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

bellam, in qua solebat, oblata occasiōe, nomina fidelium annotare, donec ea in libro vitæ describeret. Quodam autem die præ animi vigore & alacritate oblitus imbecillitatis suæ, cum ad Dei cultum properaret, in domicilio suo reliquit scipionem illum. Paulò post opera maligni dæmonis inflammatum est domicilium illud, & cum omni suppellectile cōflagrauit. Erat tunc vir Dei occupatus laudibus diuinis, sed cum cerneret valido igni iam correptum domicilium, ad solita præsidia se contulit, Deum orans, ne loca sancta ignis inuaderet: non admodum curans excidium cellula suæ. Exaudiuit verò Deus preces eius, moxque incendium repressum est, nec quicquam præter viri Dei domicilium exulit. In medijs autem flammis adeò scipio mansit illæsus, ut ab igni cera indurata videretur, ne minutissimo quidem apice ex illa abolito. Quo insigni miraculo Deus ostendere voluit, quanti apud ipsum meriti esset sanctus Odulphus. Scipionem autem illum in eius defuncti sepulcrum defixere fratres, qui illic ita mansit fixus vsque ad beatæ memoriæ Ratbodi Episcopi tempora.

Scipionem
& cerā viri
Dei nihil le-
dit ignis.

Adueniente tandem tempore, quo vir beatus ad optatam cælestis patriæ gloriam erat transiturus, modica febre correptus, sensit adesse migrandi tempus. Accitis igitur fratribus indicauit eis diem obitus sui. Sub ipsam autem mortis horam rursus fratres sibi adesse voluit, & cum ipso cantare psalmos pro expectatione decessus sui. Omnibus denique ex ipsius præscripto ritè peractis, valefecit fratribus, rogans eos, ut pro ipso Dominum precarentur, se quoque pollicens pro ipsis & loco illo eiusque habitatoribus perpetuò Domino preces oblaturum. Inde mox ad Dominum se conuertens, nihilque trepidans ad mortem, (quippe qui mortem ipsam in lucro poneret) hilari mente dixit: In manus tuas Domine commendo spiritum meum: sub quibus verbis sanctissima illa anima è corpore egressa est: simulque suauissimi odoris fragrantia illic diffusa est, ita ut omnes inæstimabili suauitate replerentur, perspicueque inde liceret animaduerti, beatissimos angelicos spiritus animam illam è corpore abeuntem suscepisse. Eius festus dies celebratur pridie Idus Iunij, Fiunt autem per eius merita nō solum Traiecti, sed etiam in Stauerem innumera miracula in honorem & gloriam Domini nostri Iesu Christi, qui cum patre & spiritu sancto viuunt & regnant per infinita secula seculorum, Amen.

Cap. 10.

Vult profecto
defuncto
rogari.

Psal. 30.

F. Laur. Surius Pio Lectori.

In Aprili mense vitam Iustini Philosophi reposuimus, authore Ioachimo Peronio, secuti Latina Martyrologia. Nunc rursus damus Iustinum Philosophum, cum multis alijs pro pietate casum, authore Simeone Metaphraste, qui cum habet die 12. Iunij. Vtrum autem planè idem utrobique sit Iustinus, ob temporis penuriam necdum satis examinare licuit. Mihi quidem diuersus hic ab illo priori esse videtur. Non enim tam obscurus fuit Iustinus, ut Præfatum ex eo percontari oportuerit, quod in hac historia fit, in quarum disciplinarum genere versaretur. Sunt & alia, quæ faciliè persuadent non eundem esse.

MARTYRIVM SANCTORVM IUSTINI PHILOSOPHI, CHARITONIS, ET SOCIORVM, QVI Romæ passi sunt, Authore Simeone Metaphraste.

VO tempore nefarij superstitionis idolorum propugnato. 12. Iunij. res impia contra pietatem ac religionem seruantes Christianos, per singulas vrbes ac regiones edicta proposuerunt, ut quicumque Christiani deprehensi essent, idolis sacrificare cogentur: comprehensi Iustinus, & qui cum illo erant adducti sunt ad Romæ Præsidentem, Rusticum nomine. Quibus ante tribunal constitutis, Rusticus Præses dixit Iustino: Agè, esto dijs ipsis obediens, & Imperatoris edictis. Illi autem Iustinus respondit: Nemo vnquam reprehendi aut condemnari poterit, qui Saluatoris nostri Iesu Christi præceptis obedièrit. Tum Rusticus Præfatus: In cuiusnam, inquit, eruditionis ac disciplinarum genere versaris? Cui Iustinus: Omnium disciplinarum genus discere conatus sum, omnemque eruditionem expertus, postremò veræ Christianorum disciplinæ adhæsi, quanuis illa non placeat his, qui falsæ opinionis er-

rore ducuntur. Tum Rusticus dixit: Illane, miserrime, eruditione delectaris? Maximè, inquit Iustinus, quoniam recto cum dogmate Christianos ipsos sequor. At Præfectus: Qualem est istud dogma? Respondit Iustinus: Rectum dogma, quod Christiani homines cum pietate seruamus, hoc est, vt Deum vnum existimemus factorem atque creatorem omnium, quæ videntur, quæq; corporeis oculis non cernuntur, & Dominum Iesum Christum Dei filium confiteamur olim à Prophetis prænunciatum, qui & humani generis Iudex venturus est, salutis præco, & magister ijs, qui ab illo benè didicerint. Ego quidem, vt homo, imbecillus sum, & longè minor, quàm vt de infinita illius Deitate aliquid magnum dicere possim: Prophetarum munus hoc esse fateor. Illi enim huius ipsius, quem Dei filium esse dixi, in orbem terrarum aduentum multis antea seculis diuinitus prædixerunt.

Quæsiuit Præfectus, quem in locum Christiani conuenirent. Cui respondit Iustinus, eò vnumquemq; conuenire, quò vellet ac posset. An, inquit, existimas, omnes nos in eundem locum conuenire solitos? Minimè res ita se habet, quoniam Christianorum Deus loco non circumscribitur: sed cum inuisibilis sit, cælum & terram implet, atque ubiq; à fidelibus adoratur, & eius gloria collaudatur. Tunc Præfectus: Agè, inquit, dicas, quem in locum conueniatis, & discipulos tuos congreges. Respondit Iustinus: Ego prope domum Martini cuiusdam ad balneum, cognomento Timiotinum, hæc enim mansi. Veni autem in urbem Romam secundò, neq; alium quempiam locum, nisi quem dixi, cognosco. Ac si quis ad me venire voluit, communicauit cum illo veritatis doctrinam. Ergo Christianus es tu? inquit Rusticus. At Iustinus: Maximè, Christianus ego sum. Tunc Præfectus dixit Chariton: An & tu Christianus es? Cui Chariton: Christianus ego sum, Deo ipso adiuuante. Quæsiuit Rusticus à Charitina muliere, nū & ipsa Christi fidem sequeretur. Cui respondit illa, se quoq; Deo dante, Christianam esse. Tunc Rusticus dixit Euelpisto: Tu verò quisnam es? Cui respondit: Seruus quidè Cæsaris sum, sed Christianus, à Christo ipso libertate donatus, & illius beneficio atque gratia eiusdem spei, cuius & isti sunt, quos vides, particeps factus. Post hæc Præfectus quæsiuit ab Hierace, num & ipse Christianus esset. Cui Hierax dixit: Certè Christianus & ego sum: eundem enim Deum colo atque adoro. An, inquit Præfectus, Christianos vos fecit Iustinus? Ego, inquit Hierax, & fui, & ero Christianus. Stans autem & Pæon dixit: Ego quoque sum Christianus. Et quisnam, inquit Præfectus, te docuit? Respondit ille: A parentibus bonam hanc confessionem ego accepi. Post hunc Euelpistos dixit: Et ego Iustini quidem sermones magna cum voluptate audiebam, sed à parentibus tamen & ipse Christianus esse didici. Tum Præfectus: Et vbinam parentes tui sunt? In Cappadocia, inquit Euelpistos. Quæsiuit Præfectus & ab Hierace, vbinam gentium essent eius parentes. Cui respondit Hierax: Verus pater noster Christus est, & mater fides, quæ in ipsum credimus: terreni verò parentes mei mortui sunt. Ceterum ego ab Iconio Phrygiæ abstractus huc veni. Quæsiuit Præfectus à Liberiano, quidnam & ipse diceret: num Christianus esset, atq; in deos impius? Cui Liberianus: Et ego, inquit, Christianus sum: colo enim & adoro solum verum Deum.

Tunc Præfectus conuersus ad Iustinum dixit: Audi tu, qui eloquens esse diceris, & putas te veram disciplinam tenere: Si à capite per totum corpus flagello cæsus fueris, persuasumne habes, fore vt in cælum ascendas? Cui Iustinus: Spero, inquit, me habiturum, quod habent, qui Christi dogmata seruauerint, si hæc ipsa, quæ dicis, perpeffus fuero. Scio enim omnibus, qui sic vixerint, diuinam gratiam conseruari, quoad totus mundus consummetur. Ad hæc Præfectus Rusticus: Ergo futurum opinaris, vt in cælos ascendas, mercedem aliquam recepturus? Non opinor, inquit Iustinus, sed scio, & hoc tam certum habeo, vt nihil dubitem. Rusticus dixit: Veniamus deinceps ad id, quod propositum est, & nos vrget. Conuenite simul, & vno eodemq; animo dijs sacrificate. Ad hæc Iustinus: nemo, inquit, qui rectè sentiat, pietatem deserit, vt in errorem atq; impietatem delabatur. Præfectus Rusticus dixit: Nisi iussis nostris parere volueritis, cruciatus sine vlla misericordia patiemini. Iustinus autem: Maximè nos in votis habemus, propter Dominum nostrum Iesum Christum cruciatus perpeffti, ac saluari: hoc enim nobis salutem & fiduciam conciliabit ante eiusdem Domini & Saluatoris nostri terribile illud tribunal, cui totus mundus diuino iussu assistet. Idem & reliqui omnes Martyres dixerunt, hoc addentes: Fac citò, quod vis: nos enim Christiani sumus, & idolis non sacrificamus.

Hæc audiens Præfectus, talem sententiam pronunciauit: Qui dijs sacrificare, & Imperatoris edicto parere noluerunt, flagello cæsi, ad capitalem poenam abducantur, quæ admodum

Christiani
dogma.

Jerem. 23.

Chariton.
Charitina.

Euelpistos.

Hierax.

Pæon.

Liberianus.

De firma
spe dicit,
qua illud
expectare
debet, si ser-
uet manda-
ta Dei.

Sententia
Iudicis in
martyres.

admodum leges præcipiunt. Itaque sancti martyres Deum collaudantes, ad consuetum locum producti, post verbera securi percussi sunt, & in Saluatoris confessione martyrium consummarunt. Post hæc quidam fideles clam illorum corpora sustulerunt, & in loco idoneo illa condiderunt, cooperante gratia Domini nostri Iesu Christi: Cui gloria in secula seculorum, Amen.

MARTYRIVM SANCTÆ AQVILINÆ VIRGINIS, AVTHORE SIMEONE

Metaphrasæ.

POSTEA QVAM Saluator noster Iesus Christus è cælo descendit, & homo factus est, & pro peccantium hominum salute in terris apparuit, eiusque miraculis abunde mundus ipse illustratus fuit, atque his, quæ vltro passus est, diaboli, qui hominem circumuenerat, imperium exinanitum fuit, diuinaque gratia per gloriosam ipsius resurrectionem in mundum redundans, humanum genus ad fidem conuertit, denique posteaquam è terra in caelum ipse ascendit, & ad patris dexteram sedit, Apostoli, acceptis ab eo mandatis, fidem ipsius per totum orbem terrarum prædicarunt. Cumque multi per Apostolicam prædicationem instituerentur, & Dei ope ad

iuuante, omnes illi à sancto Spiritu illuminarentur, fides ipsa per totum orbem terrarum vigeat. Apostoli verò, cum suum munus compleuissent, ad cælestem Dominum ascenderunt. Sed illorum tamen prædicatio faciebat, vt per vniuersam terram multi Deum timerent.

Itaque in vrbe quadam Palæstinæ regionis, quæ Biblos dicebatur, erant Christiani homines, qui ab Apostolis ipsis pietatis doctrina instructi fuerant, è quibus vnus, Eutolmius nomine, in vrbe illa vxorem duxit: qui cum vnâ sanctè viuerent, Deus ipse fructum & progeniem illis dedit, quæ nefaria tyranni decreta exinanivit. Cum enim foemina illa ex Eutolmio viro suo concepisset, puellam peperit, quam & Aquilinam parentes nominarunt. Hæc cum paulò grandior facta esset, & ætatem adhuc tenellam ageret, iniquorum Imperatorum de idolorum cultu seruando constitutiones euerit. Cum enim puella ipsa quadrimestrem ætatem ageret, eius mater ad Euthalium Episcopum illam tulit, quam in nomine Domini nostri Iesu Christi Episcopus ille signauit, & catechumenam fecit. Post duos verò menses cum eandem ad Euthalium ipsum mater portasset, puella Christi baptismo illuminata est. Quæ cum annum ageret, eius pater Eutolmius ex humana vita ad Christum migrauit: Mater verò puellam educabat. Itaque cum septem annos hæc ageret, à matre sua omnem institutionem mulieribus congruentem edocebatur, quæ quo ætate magis crescebat, eo magis Spiritu sancto implebatur, & Christi gratia decorabatur.

Cum verò decimum annum ageret, nunquam desinebat Deum ipsum inuocare. Quo tempore, Diocletiani Imperatoris anno septimo instante, Volusianus quidam homo tam nefarius, vt diaboli progenies dici posset, prouinciæ Palæstinæ administrationem accepit: qui cum Deum ipsum non cognosceret, cœpit diuinæ pietatis cultores insectari. Cum igitur Christi victoria multi coronarentur, & Domini Iesu athleta certamina maxima rectè sustinerent, diabolus ipse videns consilia sua à vicioribus Christi militibus destitui, omnem insaniam ac furorem effundebat. Quæ cum ita fierent, beata & honesta virgo Aquilina multam Dei notitiam habens, æqualesque suas conueniens, & quotidie cum illis colloquens: Quænam, inquit, vtilitas vobis est ab idolis istis, quæ vos colitis? An ignoratis, quòd qui fidem in istis collocarunt, vanam expectationem, inanem, nugacem, animarum corruptricem & demoniacam spem habent: istorum enim omnis inuocatio inutilissima est, qui que istis dijs sacrificium offerunt, vt eos propitios sibi faciant, inanem operam cõsumunt. Nam qui mortui sunt, & loquendi facultatem sibi dare non possunt, quomodò illi poterunt alijs benefacere?

Hæc cum Aquilina diceret, mulieres omnes quæ cum ea loquebantur: Quoniam, inquit, inuocamus, inuocamus, inuocamus.